

DET STRATEGISKA INNOVATIONS-
PROGRAMMET FÖR FLYG

NYHETSREVE – FÖRSTA KVARTALET 2017

I detta nummer:

- Ökning av NFFP
- Tillväxtverket finansierar SVIFFT
- SWE Demo levererar ...
- ... till SFWA ...
- ... och till Open rotor
- Akademiskt utbyte med Brasilien
- Flygteknikkongress

Ökning av NFFP möjliggör internationella satsningar

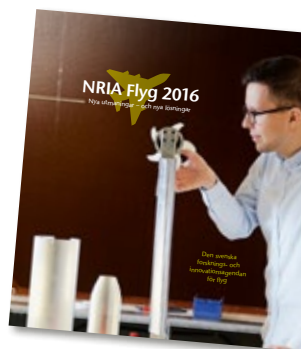
I 2016 års strategiska innovationsagenda för flyg, NRIA Flyg 2016, var inrättandet av ett internationellt flygforskningsprogram en av våra huvudrekommendationer. Nu verkar önskemålet realiseras genom en förväntad ökning av det nationella flygforskningsprogrammet NFFP.

De **strategiska satsningar** som flygteknikområdet gör med Brasilien och Storbritannien behöver **möjliggöras och stärkas från offentligt håll**. I NRIA Flyg 2016 argumenterade Innovair för en offentlig satsning i paritet med de statliga finansieringar som förväntas i Brasilien och Storbritannien för de bilaterala samarbeten som ingåtts.

Den önskade satsningen, ett internationellt flygforskningsprogram avsett för bilateral samverkan, kan nu bli verklighet i en annan form än den ursprungligen föreslagna. Genom en **ökning av NFFP**, det nationella flygforskningsprogrammet som kanaliseras via Vinnova och Försvarsmakten, kan Sverige visa att vi tar bilaterala och multinationella innovationssamarbeten på största allvar och är **beredda att delta i innovationens frontlinje**.

Tillskottet kan realiseras i och med NFFP 7 som förväntas **utlysas under våren** med ambition att starta omedelbart efter sommaren för en sömlös övergång från tidigare program.

NRIA Flyg 2016 utkom i slutet av våren 2016 och innehåller en genomgång av de **nya förutsättningar** som det flygtekniska innovationsområdet står inför, tillsammans med ett antal **lösningförslag riktade mot aktörer i alla delar av det svenska innovationssystemet**. NRIA Flyg är det strategiska dokument som hela innovationsområdet för flyg arbetar efter.

Kvartalets
citat:

Regeringen ser mycket positivt på den samverkan Innovair och NRIA Flyg 2016 är exempel på. (Regeringens flygstrategi, lanserad 16 januari)

Tillväxtverket satsar på flyg och rymd

Tillväxtverket har nyligen beslutat att **genom EU-medel** finansiera ett projekt för att lyfta svensk flyg- och rymdindustri i Sverige. Projektet heter Sveriges Framtida Flyg- och Rymdindustri (SVIFFT) och handlar om att utveckla en **nationell plattform för klustersamverkan** inom flyg- och rymdteknik. Projektet startar med regionala noder i Region Östergötland och Västra Götalandsregionen, som båda är starka inom flyg- och rymdteknik.

SVIFFT kompletterar programmet **SMF Flyg** som finansieras av NFFP och Innovair och syftar till att **lyfta svenska små och medelstora företag** så att de kan kvalificera sig som underleverantörer till flygindustrin och delta i nationella och internationella forskningsprogram.

Projektet SVIFFT skapar regional tillväxt och möjliggörs genom det **samarbetsavtal** som skrevs i februari 2016 mellan EU-initiativet Clean Sky och de två regionerna ovan.

SWE Demo har lyft

En av de återkommande rekommendationerna i NRIA Flyg handlar om möjligheterna till **demonstration av framforskad teknik**, som ska visa att tekniken fungerar tillräckligt väl för att industrin ska kunna starta produktutveckling. Demonstratorprogrammet SWE Demo är igång sedan december 2015 och **startar nu upp ett antal projekt** som tillsammans ska demonstrera genomförbarhet i internationellt samarbete med motor- och flygplansintegratorer.

Hos GKN ansvarar man för demonstrationsprojekt bland annat rörande en **kompressormodul, roterande strukturer till open rotor-konceptet samt en fläktstrukturmodul**. Hos Saab gäller de valda demonstratorerna bland annat **teknik för styrytor i komposit, integrerade metallkonstruktioner främst i dörrar, fjärrstyrda flygsystem i icke segregrat luftrum samt elektriska höglyftsystem**. Se baksidan av detta nyhetsbrev för en närmare titt på två av de ingående projekten. Demonstratorerna förväntas skapa positionering för framtida affärer och ge relevanta produktnära frågeställningar för både akademi/institut och små och medelstora företag.

Returmöte i akademiskt utbyte

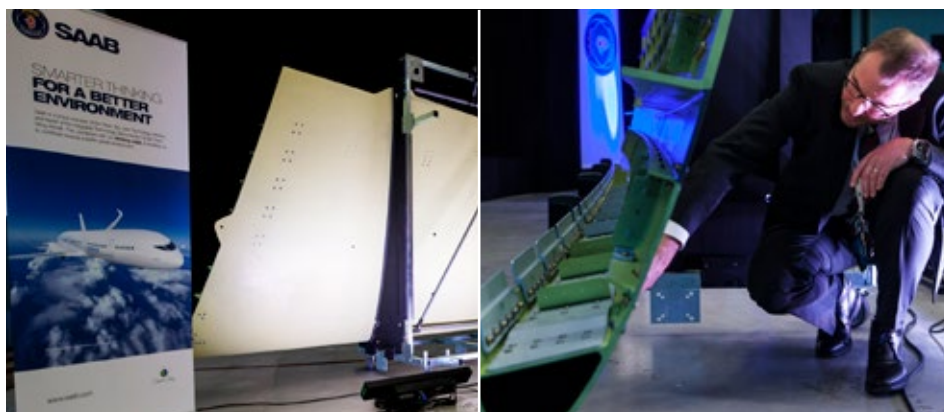
I februari tar Sverige emot en delegation från brasiliansk akademi som svar på den svenska delegation bestående av våra sex ledande universitet/högskolor som våren 2016 besökte Brasilien.

Det akademiska utbytet är en del i det större långsiktiga samarbete som inleddes med näringsminister Dambergs besök i Brasilien 2015 tillsammans med företrädare för flyg-, skogs- och gruvinnovation. Under besöket togs initiativ till bildandet av en bilateral flygteknisk högnivågrupp på statssekreterarnivå och med berörda myndighetschefer. Initiativet formaliserades under president Rouseffs delegation till Sverige i december samma år och nu pågår arbete med att bygga förutsättningar för innovationssamarbete inom flygområdet på ett så generiskt vis att erfarenheterna senare kan generaliseras även till andra bilaterala innovations-samarbeten mellan våra två länder.

Utbytet med Brasilien har hittills resulterat i fler än tio gemensamma pilotprojekt inom ramen för NFFP. Dessutom har Sverige haft tre gästprofessorer på det ledande brasilianska flygtekniska universitetet ITA vilket har skapat kontakter och initierat projekt. Sveriges önskan är nu att bredda detta samarbete och skapa samma sak åt andra hållet. Denna kritiskt avgörande internationella samverkan, prioriterad på högsta nivå, är ett led i den synkreta innovation som NRIA Flyg 2016 rekommenderar – att berörda departement delar världsvidt och agerar i samklang för att skapa ett enat svenskt innovationserbjudande.

Frågor på innehållet? Maila info@innovair.org eller titta in på www.innovair.org för mer information.

© 2017 Innovair

Avancerad vingpanel till Clean Sky – Smart Fixed Wing Aircraft ...

Saab har sedan 2008 deltagit i projektet Clean Sky – Smart Fixed Wing Aircraft (SFWA). SFWA-projektet, som Saab leder tillsammans med flygplanstillverkaren Airbus, är det näst största delprojektet inom Clean Sky – som i sin tur är det största forskningsprogrammet i EU genom alla tider.

Saab har utvecklat och tillverkat en avancerad vingpanel med integrerad framkant, som är del av vingskalet på provflyg-

demonstratorn BLADE (Breakthrough Laminar Aircraft Demonstrator in Europe). Enligt Airbus är detta världens mest avancerade vingpanel någonsin.

Den levererades till Airbus vid en ceremoni i Linköping 10 december 2015 och är nu inbyggd och monterad på en Airbus A340, kallad FlightLab BLADE, som kommer att flyga sommaren 2017 och demonstrera en laminärströmningsvinge i full skala.

... och strukturer till Clean Sky-projektet Open Rotor

GKN Aerospace i Trollhättan har levererat två roterande strukturer till Open Rotor-projektet inom Clean Sky-programmet.

Syftet med projektet är att utveckla en helt ny typ av flygmotor kallad propellerfläkt eller "open rotor", där målet är att sänka bränsleförbrukningen och koldioxidutsläppen med 20 procent.

Totalt kommer GKN att leverera 29 delar till de roterande strukturerna. Leveranserna

avslutas nu i slutet av februari då motorn ska monteras ihop och därefter genomgå tester i tillverkaren Snecmas testcenter i Frankrike. Enligt tidsplanen kommer testprogrammet att avslutas under det här året.

Open Rotor-projektet är ett av Clean Sky:s SAGE-program (Sustainable and Green Engines), ett program som till hälften finansieras av EU och till hälften av de medverkande parterna.

300+ deltagare på flygteknikkongress

Flygteknikkongressen 2016 med temat "svensk flygteknik i en globaliserad värld" arrangerades 11–12 oktober av Innovair och Flyg- och Rymdtekniska Föreningen. Över 300 svenska och internationella deltagare samlades runt 160 tekniska presentationer i 13 parallella spår. Kongressens samlande verkan befäster den svenska positionen som en av världens främsta flygnationer. De flesta presentationerna finns tillgängliga på Innovairs webbsida.